

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Димитър Радков Раденовски, дм, член на Научно жури определено със

Заповед № РД-26-2087/05.10.2022 г.

УМБАЛСМ „Н. И. Пирогов“ ЕАД - София

Относно:

процедура за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“ на д-р Султана

Божидарова Караманова за дисертационен труд на тема

Травматични увреждания на кръвоносните съдове на крайниците. Диагностични и хирургични проблеми

по научна специалност „Обща хирургия“ в професионално направление 7.1.

Медицина от област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт

Биографични данни и образование

Д-р Султана Караманова е родена в гр. Бургас, където завършва и средното си образование в Английска езикова гимназия „Гео Милев“. През 2012 г. тя завършва висшето си образование с образователна квалификационна степен „магистър“ по „Медицина“ в Медицински университет – гр. София. През 2019 г. придобива специалност по „Съдова хирургия“. В периода 2015-2021 г. преминава успешно редица квалификационни курсове в областта на съдовия травматизъм. Своя професионален стаж д-р Караманова започва през 2013 г. на длъжност „лекар-специализант“ в отделение по Съдова хирургия към УМБАЛСМ „Н.И.Пирогов“ ЕАД –гр. София, където продължава да работи и до днес, вече като утвърден специалист. Член е на Български лекарски съюз и на Националното дружество по съдова и ендоваскуларна хирургия и ангиология. Владее английски и немски език.

Дисертационния труд

Дисертационния труд разглежда един от големите и сложни проблеми на съвременната медицина - съдовият травматизъм на крайниците. Докторантът отчита с ясен анализ трудностите, които произтичат от несвоевременното диагностициране, липсата на добра организация на спешната помощ и неравномерното разпределение

на квалифицирани хирурзи, които да окажат хирургична помощ в първите 4-6 часа, когато може да се разчита на пълно функционално възстановяване на крайника. Целта на проучването е ясно определена - да се извърши анализ на клиничния опит на докторанта върху травматичните лезии на кръвоносните съдове на крайниците с цел подобряване на диагностичните възможности и резултатите от оперативното лечение. Поставени са осем задачи, за изпълнението на описаната цел:

1. Да се проучи честотата и разпространението на травматичните лезии на кръвоносните съдове на крайниците у нас;
2. Да се анализира етиологичната връзка на травмата и свързаните с нея клинична изява и патологоанатомичен субстрат;
3. Да се определи възможностите на клиничните и инструменталните методи в диагностиката на травматичните лезии на кръвоносните съдове на крайниците и утвърждаване на най-информативните от тях;
4. Да се определи последователността от лечебни действия при множествените травми на крайниците;
5. Да се определи и диференцира тактиката и избора на хирургичен метод при пациентите с травми на кръвоносните съдове на крайниците;
6. Да се извърши оценка на различните оперативни методи, прилагани при лечението на травматичните лезии на кръвоносните съдове на крайниците;
7. Да се проучат ранните и късни резултати от хирургичното лечение на травматичните лезии на кръвоносните съдове и определяне влиянието на съпътстващата съдова патология и други рискови фактори за резултатите от оперативното лечение;
8. Да се създаде алгоритъм за оптимална диагностика и лечение при различните видове съдови травми на крайниците.

Клиничният материал за проучването е достатъчен, за да докаже получените резултати, чрез извършване на проспективно и ретроспективно проучване. Състои се от група от 124 пациенти с травматични лезии на магистралните съдове на горните и долни крайници, операрани и проследени за периода от април 2010 г. до декември 2019 г. Разпределени са, както следва: 71 болни с травми на кръвоносните съдове на горните крайници, 51 на долните крайници и 2 едновременно на горните и долните крайници. Като статистическа единица на изследването се разглежда отделния засегнат кръвоносен съд. Всички болни са оперирани в отделението по съдова

хирургия на УМБАЛСМ “Н.И.Пирогов”, като авторът е бил оператор в 72 % от случаите. На основание на задълбочения анализ на събрания и обработан материал и на богатия си опит, докторантката представя диагностичен и терапевтичен алгоритъм за поведение, които имат висока научна и практическа стойност. Дисертацията предлага петнайсет задълбочени извода, които логично обуславят четирите приноса от разработката, а именно:

1. За първи път в България се разглеждат комплексно проблемите на диагностиката и хирургичното лечение на съдовите травми на крайниците и резултатите от тяхното лечение.
2. Чрез прилагането на статистически методи, тестове и анализи са установени:
 - Основните рискови фактори за възникване на интра- и следоперативни тромбози;
 - Значението на придружаващите заболявания, обуславящи настъпването на интра- и следоперативни усложнения;
3. Проследени са дългосрочните резултати от оперативното лечение на съдовите травми на крайниците в срок от 1 до 3 години;
4. Създадени са алгоритми за диагностика и лечение на пациентите със съдови травми на крайниците като протокол за поведение от специалистите, работещи в травма центрове.

В заключение, смятам че

дисертационният труд на **д-р Султана Божидарова Караманова** на тема **„Травматични увреждания на кръвоносните съдове на крайниците. Диагностични и хирургични проблеми.”** показва сериозен подход към проучването на този хирургичен проблем и успява да изведе диагностичен и лечебен алгоритъм за поведение, които са основани на сериозен опит и значима по обем медицинска информация и с това са с висока стойност за медицинската практика .

Докторантът показва сериозна научна подготовка, която по безспорен начин издига дисертацията на високо ниво. Поради тези причини и поради това, че дисертационния труд отговаря напълно на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България и на Правилника за развитие на академичния състав в УМБАЛСМ „Н. И. Пирогов“ ЕАД - София препоръчвам уверено на членовете на уважаемото Научно жури да присъдят образователната и научна степен

„Доктор“ по научната специалност „Обща хирургия“ на д-р Султана Божидарова
Караманова.

С уважение,

ПРОФ. Д-Р ДИМИТЪР РАДЕНОВСКИ, ДМ